

Imprimir

NOTA DE PREMSA

Nou Pla d'Acció sobre Drogues 2013-2016

El Pla ha buscat l'ampli consens de les forces polítiques i la participació d'entitats, professionals, i d'altres agents. El document, que haurà d'aprovar el Consell Plenari, avalua l'anterior Pla i desplega l'acció municipal donant resposta a les noves necessitats.

El "model Barcelona" d'abordatge de les drogodependències compleix 25 anys, consolidant l'atenció als usuaris des d'una xarxa de salut integrada. El Pla vol garantir un abordatge integral de les addiccions, des de la prevenció fins el tractament i la reinserció d'aquells ciutadans que tenen problemes derivats del consum de drogues.

Barcelona ha enllestit la redacció del nou Pla d'Acció sobre Drogues per al període 2013-16, que té com a missió principal prevenir i reduir el consum de drogues psicoactives i les seves repercussions negatives en l'àmbit social i també en l'àmbit individual i familiar entre els barcelonins i barcelonines.

El Pla treballa tant sobre les drogues il·lícites com amb les substàncies que tenen circulació legal en el mercat, especialment l'alcohol, i busca informar la població sobre els riscos del consum, així com reduir la malaltia i la mortalitat associades. També busca evitar que es vulneri la llei i prevenir situacions d'exclusió social.

Aquest és el 8è Pla d'Acció sobre Drogues, amb el que es compleixen 25 anys de prevenció i abordatge d'aquesta problemàtica a Barcelona, una estratègia que ha estat batejada amb el nom de "model Barcelona" en addiccions. L'estratègia municipal seguida aquests anys ha estat debatuda periòdicament entre els grups municipals, amb plena voluntat de consens entre totes les forces polítiques del consistori, i sotmesa a revisió i aportacions per part dels professionals, protagonistes del seu desplegament.

El nou document se sotmetrà a votació de tots els grups municipals, que han intervingut activament durant el període d'esmenes. El nou Pla 2013-16 consolida, actualitza i reforça els anteriors, recollint l'experiència obtinguda, en un context general de certa baixada del consum recreacional de drogues, i de manteniment dels inicis de tractament ambulatori al llarg dels anys.

Mirada integral

Les avaluacions científiques han demostrat que les polítiques efectives d'abordatge de les drogodependències han de ser integrals. A més, s'han de desenvolupar amb una combinació equilibrada de mesures preventives, dissuasives, d'intervenció i assistència sanitària, social i d'integració laboral, incorporant les intervencions innovadores d'eficàcia provada. Per això, el nou Pla aprofundeix en els programes de prevenció selectiva i indicada, focalitzant la seva intervenció.

El Pla vol garantir un abordatge integral de les addiccions, des de la prevenció fins el tractament i la reinserció d'aquells ciutadans que tenen problemes derivats del consum de drogues.

Els principis rectors del nou Pla d'Acció sobre Drogues de Barcelona es basen en l'equitat i la disminució de desigualtats socials detectades, amb un model de ciutat inclusiu i cohesionat, tot garantint la qualitat de vida de les persones i l'exercici dels seus drets.

A més, promou la contundència amb el tràfic de drogues i el compromís amb les persones i l'ús adequat de l'espai públic, amb una mirada territorial.

El Pla es dibuixa de manera transversal, interdepartamental, és un Pla de ciutat, i va més enllà de la perspectiva de salut, canalitzant allò que preveuen els diferents plans de ciutat, com ara el d'Adolescència i Joventut, el PAM o el Pla Estratègic de l'Esport. A més, és una proposta que potencia la perspectiva de gènere en les diferents accions que estableix.

La participació de les entitats i dels actors implicats, incloses les persones usuàries, sanitaris i serveis socials, ha estat un dels objectius amb què s'ha abordat la redacció del Pla, juntament amb el compromís amb uns criteris d'eficàcia, transparència i gestió innovadora, que inclou la qualitat i l'avaluació en totes les accions desenvolupades, verificant el seu retorn en termes d'eficàcia.

El disseny del Pla contempla 5 grans línies estratègiques a l'hora d'executar les diferents accions:

L'abordatge de ciutat, la perspectiva de salut pública i els seus determinants, l'accessibilitat i equitat en l'accés als recursos, la qualitat i expertesa i la col·laboració en xarxa.

L'alcohol: objectiu de salut

L'alcohol és la substància més consumida i la que genera més inicis de tractament (52%) del total d'activitat que es registra als Centres d'Atenció i Seguiment (CAS) de Barcelona. A més, l'alcohol està al darrere de moltes malalties, i d'una part important de la mortalitat prematura que es produeix a la ciutat. A Barcelona, el 21% dels enquestats es declara no bevedor, mentre que un 74% de les persones declara beure alcohol però no fa un consum considerat de risc. El 6% dels homes i 3,7% de dones fan un consum

d'alcohol de risc.

Ara, el Pla vol intensificar el control de la venda d'alcohol a menors i fora de l'horari establert en el comerç minorista.

Pel que fa a adolescents i alcohol, es consoliden els programes preventius per a nois i noies vulnerables, en què ja han pres part més de 2000 persones. Aquesta prevenció selectiva es complementa amb els programes de ciutat desplegats anualment i que arriben a més de 8000 nens i adolescents escolaritzats.

Els psicofàrmacs

En algunes franges de població a Barcelona, el consum de tranquil·litzants, sedants i somnífers, pot arribar al 20%.

Per això, un conjunt de mesures que desplega el Pla d'Acció sobre Drogues de Barcelona té a veure amb l'elevat ús de psicofàrmacs entre la nostra població i la medicalització excessiva de les emocions. El Pla vol promoure una adequada prescripció de benzodiacepines en els diferents nivells d'atenció sanitària, fent especial èmfasi en les dones.

El SOD, un model d'atenció a menors

El Pla pretén assegurar la protecció dels grups més vulnerables, i reforçar programes educatius de prevenció que van adreçats a menors, amb la implicació de les famílies, amb un model de ciutat no punitiu. Això inclou, com ja s'ha dit, enfortir el control en la venda d'alcohol a menors, entre d'altres mesures.

Dins dels diferents recursos i programes disponibles per a menors d'edat a Barcelona, el Servei d'Orientació sobre Drogues (SOD), ofereix un model d'intervenció breu a nois i noies que són trobats consumint drogues a l'espai públic, amb la corresponsabilització de les seves famílies, i que permet substituir la sanció administrativa per un programa psicoeducatiu. Més de 500 joves hi prenen part cada any, amb una mitja d'edat que volta el 16 anys, per això, el Pla el vol mantenir i potenciar.

El paper dels cossos policials, i en especial la Guàrdia Urbana és molt rellevant per al programa de menors.

Perspectiva de gènere

El Pla ha servit per detectar que les dones que pateixen addiccions presenten un risc superior de patir abusos sexuals, per això es despleguen un seguit d'accions específiques.

A més, la dona fa un ús per sota de l'esperable de serveis com la reducció de danys, i sovint demana ajuda o s'incorpora a tractament amb retard respecte a com ho fan els mateixos pacients homes. Per tot això, el Pla vol disminuir la problemàtica de salut associada als consums en dones i incorporar la perspectiva de gènere als programes socio-sanitaris i de reducció de danys.

Es vol habilitar un pis refugi per a dones consumidores d'alcohol i altres drogues que siguin víctimes de violència masclista, i on podran fer estada amb els seus fills temporalment.

Persones vulnerables

El Pla assenyala que cal treballar intensament per a la rehabilitació i inclusió social de persones amb problemes d'alcoholisme i altres drogodependències. Per això, es dotaran recursos per a la inserció laboral, ocupació de temps lliure i integració en xarxes de relació per a aquells casos que així ho requereixin. Es preveu igualment continuar desenvolupant els tallers ocupacionals i els espais de cerca de feina dins dels centres d'atenció a usuaris de drogues.

Es fomentarà que les persones que pateixen addicció a drogues a Barcelona i que estiguin en risc social tinguin garantida la seva acceptació en les xarxes socials i sanitàries normalitzades.

Es crearà un centre d'allotjament i atenció per a persones malaltes drogodependents en situació d'exclusió social.

El paper dels Centres d'Atenció i Seguiment (CAS)

Avui, a Barcelona, hi ha 16 Centres d'Atenció i Seguiment en drogues, dels quals 7 són gestionats per l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB), juntament amb un bus específic per reducció de danys i un bus per a distribució de metadona. Aquests centres atenen 12.200 persones actualment.

Entre d'altres millores, el Pla preveu que els CAS incorporin instruments que facilitin la plena coordinació, com ara un nou sistema d'informació en xarxa, la disponibilitat de la història clínica compartida, la recepta electrònica, tot plegat en col·laboració plena amb els recursos de salut mental i l'atenció primària.

La reducció de danys

Amb l'objectiu de prevenir les sobredosis i altres riscos associats al consum de drogues, es despleguen a la ciutat de Barcelona programes de reducció de danys, que durant el 2012 van donar servei a 3.557

persones. El seu objectiu és vincular a recursos sanitaris aquelles persones que no poden deixar el consum, per tal de reduir els riscos associats a la situació que viuen, i orientar-los cap a programes de tractament.

De fet, cada any el 10% de persones ateses són derivades a recursos de tractament.

La reducció de danys treballa en la comunitat, en diàleg amb tots els actors, i fa possible, per exemple, el consum higiènic supervisat, l'intercanvi de xeringues que suposa l'autoresponsabilitat de l'usuari, i les mesures de prevenció d'infeccions i malaltia associada a l'ús de substàncies. Cal tenir en compte que el risc de consum problemàtic afecta a totes les capes socials, per bé que hi ha factors personals i de l'entorn que hi tenen influència.

El govern municipal ha fet seu el Pla de Drogues i ha avançat impulsant el seu desplegament. Així, en els darrers anys s'ha dotat la majoria dels CAS d'un espai de reducció de danys amb consum supervisat, de cara a captar usuaris reduint el temps que transcorre entre que inicien el consum problemàtic i que l'usuari fa una demanda de tractament. S'han posat en marxa recursos de reducció de danys en els CAS de Sants, Sarrià, Garbí i Fòrum, i s'ha integrat l'atenció a drogodependències en el Centre de Salut Mental d'Adults de Gràcia. A més, s'ha completat la transformació de la sala Baluard en un CAS de baixa exigència.